

Naročnina

Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 45 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stop. peti-vrsta
mali oglaš po 150
in 20, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
p. Pr. večim g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedelka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, neilustrirano
pismo se ne sprejema. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Celokupni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Katoliki in socializem

Letos v oktobru se je mudilo večje zastopstvo katoliške delavske internacionale v Rimu. Ob tej priliki je nemška delegacija izročila sv. Očetu poslanico, ki sta jo podpisala msgr. Walterbach in centurmaski poslanec Joos. V spomenici je bila izražena želja, naj bi sv. Oče spričo spremenjenih socialnih prilik in nekakšne nove socialne orientacije nemške mladine blagovolil znova precizirati katoliški odnos do socializma.

Povod za prošnjo so dali takozvani »katoliški socialisti«, ki so se pričeli v Porenju organizirati okrog Heinricha Wertensa, urednika »Kölnische Zeitung«, ki je zaveden socialist, a drugače dober katoličan. Wertens je letos spomladaj pričel izdajati tednik »Das rote Blatt«, ki naj bi razširjal ideologijo katoliškega socializma. Katoličani so ga sprejeli z velikim nezanimanjem, a tem bolj so se ga razveselili socialistični voditelji, ki so s pozdravnimi članki v prvi številki pohvalili Wertensovo namero.

»Das rote Blatt« je priklil socializem prav iz srca. Ze 1. 1927 je na strankinem kongresu v Kielu nemška socialna demokracija sprejela resolucijo, da je potreba v bodoče koncentrirati socialistično propagando med katoliškim delavstvom. Voditelji socializma se namreč idejno že nekaj časa počutijo na jako šokihi nogah. V povojnem času so po toku razmer iz opozicije morali pristopiti k pozitivnemu delu, kjer pa se je hitro pokazalo, da se objavljenju socialistično kraljestvo, ki so ga napovedovali njihovi preproki, nikakor ne da tako hitro in lahko ustanoviti. Nadalje ni ostalo prikrito, da domala vsi socialistični voditelji in njihovo članstvo z mrkim očesom gledajo na kapitalizem in njegove sladkosti le toliko časa, dokler jih sami niso deležni, da pa si takoj osvoje kapitalistični in liberalni način življenja, čim jim razmere le dopuste. Rjovenje socialistov proti kapitalizmu z drugimi besedami ni nič drugega, kot zelo stara resnica: »Otez-vous afin que je m'y mette! Dvignite se, gospodje, da se mi vsedemo na Vaša mesta! — Ker je šlo le za zameno vlog, zato so vsi povojni poizkusi s socializacijo tako žalostno propadli. S tem pa so bile sociološke in gospodarske ideje socializma izčrpane. Z naraščajočim strahom socialistični voditelji opazujejo, kako socialistična vera in z njo združena impulzivnost in notranja, vse gibanje oživljajoča sila prehaja h komunizmu. Voditelji že dolgo razmišljajo o svetovnem nazoru, ki bi bil učinkovitejši in imel več stvariteljnega etosa, kakor ga ima materializem. Hendrik de Man, odlični socialistični ideolog se je v svojih mnogoštevilnih spisih pričel zavzemati za to, naj se socializem nasloni na krščanstvo in gre tako daleč, da mu »socializem ni nič drugega, kakor na družabni-tvarni svet upotrebljena krščanska etika.« Poleg de Mana jih je še nekaj, ki pišejo v istem smislu.

Tem torej, ki iz socialističnega tabora tipajo h krščanstvu, misli »Das rote Blatt« nuditi roko in napraviti most od katoličanstva v socializem. Katoliki naj bi v masah stopili v socialno demokracijo, ki je danes legitimna nositeljica socializma, da s svojimi prerodivnimi idejami rešijo socialistični nauk, ki ga katoliški socialisti smatrajo za edino rešilno družabno formulo bodočnosti zato, da ne bo z materializmom vred, ki se ga sedaj drži in propada, propadel tudi socializem. Okrog Mertensa se večina zbira mladi ljudje, gnani po idealizmu, da ponesejo Boga svojim enakotrepčim bratom v nasprotnem taboru.

Gibanje se ni pričelo v Porenju, ampak na Dunaju, kjer že dalje časa obstoja takimenovana zveza religioznih socialistov. V Nemčiji so se te ideologije poprijeli zlasti protestanti, ki imajo zveze z enakim imenom in jih vodita Menckic in Tillich. Razumljivo. Protestantizmu manjka tiste načelne jasnosti in tudi teoretičnega znanja, da bi se znašel v vrvenju časa. Nas niti preveč ne preseneča, ako borbo za socializem proglasaajo za »versko borbo«, ki postaja sicer nekoliko sumljiva, ako pomislimo samo na predavanje, ki ga je pred nekaj dnevi neki protestantski pastor imel v berlinskem krogu religioznih socialistov in ki je izzvenel v tem smislu, da je treba »združiti religijo in svobodomiselstvo«. Praktično »verski socializem« protestantov prehaja v »versko svobodomiselstvo«. Zato bi mislili, da bodo katoličani modrejši, ker so v načelih bolj poučeni. Toda tragičnost povojne nemške mladine je v tem, da je v svojem stremljenju, zanesti Boga v socialistične mase, zapustila solidno osnovno linijo in čisto sama pozabila na nauk Cerkev. Disputacije o problemih, ki niso več problemi, ampak so po svetovnem nazoru utemeljeni v nauku Cerkev, so jih povedle v relativiziranje vsega in v nevarnost, da sploh izgube verski temelji.

Splošne odgovor nemškemu katoliškemu delavskim organizacijam je utopiji o združitvi krščanstva in socializma napravil konec. »Na temelju večnih resnic«, — tako slove odgovor, ki ga na drugem mestu prinašamo v celoti — »ki vodijo socialni nauk Cerkev, se v pravem času borite zoper zmotne sklepe tistih, ki evangeljski nauk o zemeljskem življenju in dobrinah sveta napačno razumevajo in zato mislijo, da morejo istčasno biti dobri katoliki in socialisti ali pa, da morejo ali celo morajo s socialisti simpatizirati.«

Miru Evrope nevarna kampanja ital. tiska

Vsled izmišljenih demonstracij v S beniku pričel italijanski tisk najprej div.o kampanijo proti Franciji, sedaj pa proti Jugoslaviji

— Ljubljana, 18. dec. V svetovni javnosti se je ugotovilo, da je italijanski tisk s svojo zadnjo kampanjo zoper nas kompliciral stvar do skrajnosti in da je stališče italijanskega tiska tako, zlasti do gotovih držav, da ogroža naravnost svetovni mir.

Po neuspehih poskusih, da nas izolira, je italijanski tisk vseskozi neosnovano in neresnično navedel stvari in na podlagi teh izmišljenih grdobij nadaljuje najhujši boj zoper Francijo in zadnje dni tudi zoper našo državo. Po neresničnem brzojavu v »Times« o dogodkih v Sibeniku, po katerem so francoski vojak napadli italijanski konzulat, žalili in oškodovali italijansko državo, ona že nekaj dni razvija hudo kampanjo ne glede na naša uradna poročila in dementija.

V vsej stvari je karakteristično, da je isti »Giornale d. Italia«, list pod neposrednim vodstvom najvišjih faktorjev zunanje politike v Rimu, bil zaplenjen, ker je hotel objaviti lažnivo poročilo o »šibenških« incidentih. Naslednji dan je isti brzojav objavil »Times«. Če tudi je uradno ugotovljeno, kar je mogel potrditi tudi sam italijanski konzul v Sibeniku, da se niso zgodili nobeni incidenti ob priliki prihoda francoske mornarice na jugoslovansko obal, je vendar italijanski tisk uporno ponavljal in ponavljal ter baziral svojo kampanjo zoper nas na neresničnem brzojavu iz »Timesa«.

Ako bi Italijani imeli razlog, da izražajo

čustva zoper obiske s strani francoske vojne mornarice, ne bi imeli nobenih pravic, da radi tega sestavljajo lažniva poročila in bazirajo ves boj na od njih provocirani atmosferi v svoji državi, ki je lahko zelo škodljiva za mir sosedne Evrope. Ne bi bilo treba pozabiti, da se je pred kratkim mudila v naših lukah skupina mnogo močnejšega angleškega brodovja in se je ob tej priliki to brodovje mudilo pri nas celo nekoliko tednov.

Nadalje je treba poudariti, da je italijanski tisk v duhu objavljenega brzojava v »Timesu« najprej začel kampanjo zoper Francijo. Ko je cela stvar hiro padla in je zašla stvar v slepo ulico, so Italijani uvideli, da ni v njihovem interesu, če streljajo z največjimi topovi na Francijo ravno pred mornariško konferenco v Londonu. Zelo hitro so obrnili fronto, ki je bila namenjena Franciji in vrgli vso svojo armado tiska zoper nas. Na kratek poziv »Giornale d. Italia« se je otvoril ogenj po vsem italijanskem tisku. Primorski italijanski tisk se ni bal niti tega, da ne bi v gotovih frazah govoril o skorajšnji vojni med Italijo in Jugoslavijo.

Evropska javnost bi morala posvetiti svojo pozornost na vse te podrobnosti, ki švigajo iz političnega življenja italijanskega tiska kot iskrica, ki hoče povzročiti ogenj. Iz vsega tega se mora skoraj sklepati, da je za tem časopisnim bojem fatalna namera naše zapadne sosedne.

Hrupna seja sobranja

Sofija, 18. decembra. (AA) Na večerajšnji seji sobranja je prišlo do ostrih spopadov med članovi vladne večine. Poslanec Ivan Petrov je tekom svojega govora o neprestanih razbojstvih na Bolgarskem napadel več okrožnih načelnikov. Posebno ostro je kritiziral okrožnega načelnika v Plovdivu, o katerem je dejal, da bi bilo bolje zanj, ako bi se bavil s svojimi uradnimi posli, kakor pa da napada razne poslance in z njimi polemizira po časopisu. »Ta mož« je dejal poslanec Petrov, »nikakor ne spada na svoje mesto!«. Te besede so očividno razljutile predsednika ministrskega sveta Ljapčeva, ki je takoj posegel v razpravo in zavrnil poslanca Petrova, češ da gre samo za osebne spore med poslaneom Petrovom in okrožnim načelnikom v Plovdivu. Ljapčev je znikal, da je bilo v okolici Plovdiva toliko razbojstev, kakor se pripoveduje. Poslanec Petrov je nato navajal, kako je neki

pristav v Likovskem hotel podati ostavko, da pa so to preprečili ljudje g. Ljapčeva. Ljapčev je ponovno vpadel v besedo in zavrnil govornika z besedami: »Vi govorite gluposti«. Nato je poslanec Petrov začel še bolj obširno govoriti o razbojstvih in umorstvih in opozoril na to, da ni bil prijet niti en razbojnik, očividno radi popolne nesposobnosti lokalnih oblastev. Predsednik bi moral kaznovati nesposobne načelnike, tako pa jih še brani. Pri teh besedah so začeli napadati govornika drugi poslanci vladne večine. Poslanec Kjanilev mu je zaludil v obraz: »Vi ste lažnjivec! Vi ste tip! Vi ste klevetnik!«. V tem se je začel kvestor Savov prepirati s poslaneom Nikiforom. Predsednik parlamenta Cankov je pozval kvestorja k redu z besedami: »Pojdite na svoje mesto! Vi se obnašate kot človek, ki želi izzvati nered!«. Zbornica se je umirila šele, ko je poslanec Petrov končal svoj govor.

Nenadna smrt velikega človekoljuba

Zagreb, 18. decembra. (Tel. »Slov.«) Uglednega zagrebskega človekoljuba Sandorja Aleksandra je sinoči na častniškem plesu v Belgradu zadela lap in ob 1 po polnoči je nastopila smrt. Vest o tej nenadni smrti velikega človekoljuba je izzvala v Zagrebu splošno sočutje. Pokojni Aleksander je šel s hrvatsko deputacijo v Belgrad častitat kralju. V Zagrebu je bil znana osebnost, udejstvoval se je v človekoljubnih in narodnih društvih. Bil je član industrijskih in bančnih podjetij v Zagrebu. Kot zelo premožen mož je podpiral vse ustanove, ki so imele splošen značaj. Posebno je znano njegovo delo v »zagrebski prehrani«, ki jo je prav za prav ustanovil on. »Prehrana« je ustanova, v kateri se deli brezplačno kosilo vsem tistim, ki nimajo materialnih sredstev za preživljanje. Pokojni Aleksander je bil pravi oče revežev in je zato njegova smrt za nje največji udarec. — Slava spomnu velikega človekoljuba!

Sofijska pogačanja obnovljena

Sofija, 18. decembra. (AA) Jugoslovenska bolgarska mešana komisija je danes nadaljevala svoje delo. Seji je prisostvoval novi predsednik jugoslovenske delegacije dr. Milorad Janković. Razprava je bila posvečena vprašanju protokola o že preje doseženem sporazumu. Prihodnja seja bo v petek.

Belgrajske vesti

Belgrad, 18. decembra. (Tel. »Slov.«) Jutri praznujejo v Belgradu in po vsej državi pravoslavni uradniki in pravoslavno prebivalstvo praznik svetega Nikolaja. Pravoslavni državni uradniki so službe prosti.

Škofa Akšamović in Rodić sta bila danes sprejeta v avdienco.

»Ilustrovano Vreme« bo pričelo izhajati v Belgradu 1. februarja 1930. Ilustracije bo po vzgladu »Die Woche« izdajalo podjetje »Vremena«.

Sneg je danes pričel prvič naletavati.

pomembnejši voditelji socialne demokracije so brezverci in judje. Izmed 156 socialističnih poslancev nemškega parlamenta so se pod rubriko »brez veroizpovedi« vpisali 104. Dr. Otto Bauer v svoji knjigi: Sozialdemokratie, Religion und Kirche (Wien 1927) razvija zadnji sprejeti program v Linzu, kjer zastopa docela ateistično državo, zaplenitev cerkvenega premoženja, odpravo veronauka, oz. izločitev veroučnih ur iz šolskega urnika, izključitev teoloških fakultet iz univerz i. t. d. Na univerzah se sme vse učiti, le Kristusov nauk, ki je prinesel ubogim svobodo in enakopravnost, se po mnenju socialistov ne bi smelo učiti. Vsak sme v javnosti širiti svoje ideje, samo Cerkev jih ne bi smela. Socialna demokracija je nositeljica brezverskega gibanja v Avstriji in Nemčiji in tudi drugod, ona uči pozitivni ateizem, zato katoličanom ni mesta v njej.

Hrvati na grobu Nezanega vojaka

Belgrad, 18. decembra. (Tel. »Slov.«) Nekateri odposlanci deputacije iz Savske in Primorske banovine so včeraj odpotovali. Del te deputacije pa je ostal še v Belgradu. Pod vodstvom zagrebskega župana dr. Srkulja in Antea Tresić-Pavičića iz Splita so se podali na obisk v belgrajsko bližnjo okolico.

Danes so položili lep venec na grob Nezanega vojaka na Avali. Ob tej priliki so spregovorili tople besede kultu Nezanega junaka razni člani deputacije. Dr. Srkulj je poseben naglasil, da je neznan junak simbol čuvarja Belgrada in vse naše Jugoslavije. Pred njim se je zaklel, da bodo Hrvati skupno s svojimi brati večni čuvarji Jugoslavije.

V istem smislu je govoril Ante Tresić-Pavičić in položil venec na grob. Delegat iz Visa je po Tresić-Pavičićevem govoru tudi položil venec.

Nato so delegatje odšli v Mladenovac, kjer so bili pristržno sprejeti in pozdravljeni od strani šumadincev.

Del poklonitvene deputacije je odšel v Topolo, kjer so položili venec na grob kralja Petra Osvoboditelja. Venec nosi napis: »Blaženo pokojnemu kralju Osvoboditelju, zastopniki hrvatskih mest Savske in Primorske banovine.« Na grobu kralja Petra Osvoboditelja je govoril Artur Mahnik, upravitelj nadškofovskih posestev v Zagrebu. Za njim je govoril v imenu Splita Filip Marušić.

Poučen račun

V francoški proračunski razpravi je predenil poslanec Daladier zbornico z zanimivim in poučnim računom. Primerjal je izdatke Francije za vojsko z denarjem, ki ga izda Francija za Društvo narodov. In poslanec Daladier je izračunal, da plača vsak francoski državljani za vojsko letno 23 frankov davka, za Društvo narodov pa le dva santima ali dva vinarja. Jasno je, da tudi v drugih državah ni razmerje med izdatki za vojsko in izdatki za mir dosti različno, ker pač ne gre drugače, da se države oborožujejo.

Ali to razmerje 23:0.02 je vseeno nadvse poučno, ker odkriva, zakaj mirovna ideja ne napreduje kakor treba. Za mir je na vse zadnje vse evropsko ljudstvo, a kljub temu je vojna taka nevarnost, ki jo kar ni mogoče odpraviti. Daladierov račun pa pove, zakaj te nevarnosti ni mogoče odpraviti. Ljudje premalo store za mir. Društvo narodov ima sicer v Zenevi zelo lepo palačo in v kratkem dobi še lepšo, ali njen proračun je v primeru z raznimi vojnimi proračuni prava revščina. Reveži pa na svetu nimajo pravega ugleda in naj bodo še tako lepa institucija, kakor je Društvo narodov.

Zato pa se vedno in vselej ponavlja stara neljuba pesem, da bi Društvo narodov hotelo preprečiti kak konflikt, da pa je brez sile, ker njegova beseda premalo zaleže. Samo takrat, kadar vlesile s svojimi velikimi sredstvi osvoje stališče Društva narodov in v njegovem imenu zahtevajo od manjše države točno izpolnitev pogodbe ali obveznosti, samo takrat zaleže tudi beseda Društva narodov. Na velike sile pa nima beseda Društva narodov nobenega pravega učinka, ker se brez učinka odbije ob kanonih vlesile.

Zasigurati mir, se pravi zato, dati Društvu narodov večjo veljavo, zvišati njen proračun, da bo to imelo toliko sredstev, da bo moglo tudi iz lasne moči nastopiti na učinkovitost način proti onemu, ki bi skušal motiti mir. S tem pa kar samo od sebe nastaja misel, da bi moralo Društvo narodov imeti svojo vojsko. In nekateri se za to misel tudi ogrevajo, pa čeprav bi potem prišli do te groteskne posledice, da bi se moralo pričeti še Društvo narodov oboroževati, da zasigura mir. Drugo pa je seveda vprašanje, če bi to oboroževanje res služilo miru, ker dosedaj se še ni izkazalo, da je mogoče oboroževanje ubiti z oboroževanjem.

Nasprotno je pričakovati mnogo več uspeha od idejne propagande in ta je tudi nemerno bolj v skladu z idejo Društva narodov. Ali ta propaganda mora biti res obsežna in res izdatna, da bo predstavljala tako veliko silo, ko razni vojni proračuni. Takšna propaganda pa zahteva mnogo denarja, ki ga Društvo narodov nima. In tako se zaključuje krog argumentov, zakaj ne napreduje mirovna misel kakor treba, s poučnim računom o razmerju 23:0.02. Na vsak način se vse premalo stori za mir, na vsak način vsi premalo žrtvujemo, da nam bodo dobrice miru zaiamčene.

Pomen letal v severni Kanadi

Niti v Ameriki, niti na kaki drugi celini ni raziskovanje neznanih pokrajin vršilo hitreje kot v Kanadi, kjer je bil še do nedavna neraziskan cel predele med Labradorjem in Aljasko. Dočim so nekdanje ekspedicije s pomočjo konj in volov prodirale le počasi naprej skozi praščozdove, se današnje s pomočjo letal, avtomobilov, motornih čolnov gibljejo zelo hitro in v kratkem času preiščejo pokrajino, za katero bi nekdanje ekspedicije potrebovale nekaj let. Sedanjim raziskovalcem Kanade je zelo olajšano raziskovanje; hidroplan jih pripelje do kakega visokoležečega jezera, tu pristanejo in odtoč naprej prodirajo po rekah, ki tečejo v jezero, z motornimi čolni. Toda kmalu pridejo do krajev, kjer vsa sedanja tehnika ne pomaga nič in človek je prisiljen, da se spusti v boj z divjo naravo.

Toda kanadska pustinja podlega vedno bolj in bolj tehničnim sredstvom. V krajih, kamor pred desetletjem še ni stopila človeška

Fort Hope, kamor sta prispela v treh urah. Letalo se je vrnilo nazaj, uradnika pa sta začela raziskovati zločin. Aretirala sta nekega Indijanca. Dva dni kasneje se je letalo vrnilo in vsi skupaj so odleteli v Sioux Lookont.

Kapitalist, ki bi rad našel v tej deželi nov izvor bogastva zase, se vsede v letalo in proučava z letala teren, bodisi, da bi zgradil tvornico papirja, ali pa leti na kako reko in išče primerne mesto, kjer bi zgradil ogromno elektrarno. V Kanadi imamo mnogo tvornic za papir, tako da je Newyork s svojimi listi, ki izhajajo v milijonski nakladi, preskrbljen s papirjem.

Letalo uporabljajo tudi za zdravstveno službo. Kadar se med Indijanci pojavi kaka nalezljiva bolezen, se pripeljejo zdravniki in sanitetno osebje po zraku.

Neprecenljivo zaslugi imajo letala za iskalce rud. V poslednjih letih so odkrili v teh predelih ogromna ležišča raznih rud.

Prebivalci Kanade so pod vplivom teh ekspedicijskih začeli živeti novo življenje. Mladi ljudje, ki so se za časa svetovne vojne borili v Evropi pod angleško zastavo, so spoznali neprecenljivo vrednost raznih strojev in posebno letal. Posledica tega je, da se danes mlada Kanada razvija v znamenju letalstva. Letalo je premagalo vse daljave in dosežanje zapreke in sedaj se Kanadi na severu odpira novo bogastvo. Nekoč so se Kanadčani brigali zato, da na novo pridobljeno zemljo posejejo. Danes pa veje tam nov duh. Današnji rod stremi samo za izkoriščanjem rudnatih ležišč, »belega premoža«, in divjih praščozdov.

Vsa Kanada gleda z zaupanjem na sever. Tja proži sedaj kapital svoje prste. Država upa na ogromne koristi, ker če se bo posrečilo obljubiti te še neizkoriščevane predele, bo nastopila za Kanado nova doba. Sedaj je n. pr. aluminijaska družba vložila v kraj Lake St. John v Quebecu 120 milijonov dolarjev. Tu so zgradili ogromno elektrarno, ki deluje z več nego milijon konjskimi silami. Tu je tudi nastalo novo mesto Aroid, kjer se grade hiše za 50 000 prebivalcev.

Radi rudnikov zlata in bakra so v bližini ontarijske meje zgradili dve železniški progi. v kraju Rouynu pa veliko topilnico. Indbury, najvažnejše ležišče niklja na celim svetom, privlači desetstisoče ljudi, odkar so tam našli tudi cink, svinec in baker. Vedno dalje in dalje se pomikajo meje civilizacije in vedno bolj se umika divja naroda.

Rai popolnega mira

Kakor poročajo iz New Yorka, agitira dolgoletni zdravnik v bloomingdalski bolnici dr. Ernest Shaw za svoj originalni način, po katerem bodo iz prihodnjih dveh rodov izšli ljudje, ki bodo prosti vsega zla, katerega je povzročila civilizacija. Da ta svoj načrt udelevi, išče dr. Shaw 50 moških in ravno toliko žensk, ki bi se prostovoljno odrekli vsemestnemu življenju in vsemu, kar je s tem v zvezi. Osnovali bi kolonijo v kakem tistem kotu Afrike. V tem novem »zemeljskem raj« bi njegovi srečni prebivalci ne slišali več tuljenja avtomobilov, niti ropotanja tramvaja, niti megafona, niti jazzbanda, torej sploh ničesar. Prebivalci te kolonije bi razpravljali o rešitvi raznih vprašanj, ki razjedajo današnjo človeško družbo. Naseljenci te kolonije, oženjeni ali nečlenjeni, moški in ženske, učenci, umetniki in ljudje kateregakoli poklica bi preživeli svoje dni v Afriki v popolni svobodi. Tisti, ki niso pristaši prohibicije, se bodo bavili s pridobivanjem alkohola iz palm in kadilci bi pridobivali tobak iz raznih vrst trave. Gozdovi bi dali divjačino, reke pa ribe. Kdor bo želel, bo lahko hodil oblečen in to po svoji mili volji. Kolibe zgrajene iz bambusovine bi odstranile vse neprimlike modernih stanovanj. Kolonija se bo tudi čuvala, da bi uporabljala kaka sredstva oziroma strupe za proizvodnjo, ker ti povzročujejo nemir. Edini pogoj dr. Shawa za tiste, ki žele priti v ta raj, je zdravniško spričevalo, da so popolnoma zdravi.

Strasna avtomobilska nesreča v Londonu. Neki polno zasedeni londonski avtobus je v polni vožnji trečil v tramvaj in se popolnoma razbil. Šest oseb je bilo mrtvih, 30 pa ranjenih.

Kako je prišel Charlie Chaplin k filmu

V listu »Pour Bous« objavlja Charlie Chaplin nekaj svojih spominov na svoj prvi filmski nastop. Pravi, da ga je pravzaprav odkril Mack Sennet. Napotil se je z neko gledališko družbo v Ameriko, da sodeluje v komadu »Ena noč v angleškem Music Hallu«. Pri tej priliki je Sennet odkril Chaplinov humoristični talent. Takrat zanj še ni imel pripravljenega nobenega mesta, toda ni ga mogel pozabiti, niti, ko sta se ločila.

Šest mesecev kasneje je brzojavil Chaplinu in mu ponudil 125 dolarjev tedenske plače. To je bila v onem času tudi za film že precejšnja vsota. Chaplin pravi, da bi bil bržkone popolnoma izgubljen za film, če ne bi takrat dobil te brzojavke. Vrnil bi se v An-

Novi italijanski poslanik v Berlinu grof Luca Orsini-Baroni.

glijo in bi celo svoje življenje ostal gledališki igralec. Tako velika plača, ki mu jo je ponudil Sennet, pa je tako uplivala nanj, da je takoj zapustil gledališče in se napotil v Los Angeles. Tam ni poznal drugega kakor nekega vratarja gledališča v Marinstreetu, kjer je nekoč gostoval. V nekem hotelu si je najel poceni sobo in se cel teden ni upal iti v studio Mack Senneta. Končno je zbral dovolj sile in odšel k Sennetu, ki ga je zelo prijazno sprejel. Po kratkem razgovoru mu je svetoval, naj se najprej uži v novo ozračje. Drugi igralci so ga prezirljivo gledali in govorili drug proti drugemu: to je tisti mali angleški komik. Chaplin pravi: »Vedel sem, da oni ne zaupajo v moj humoristični talent, toda, ko sem se prvič pojavil pripravljen za snemanje in našel svojo komično noto, so takoj spremenili svoje mnenje o meni. Ko sem se prvič pojavil v svojem priljubljenem Charlie-kostimu in se sprehajal med dekoracijami, so vsi pokali od smeha. Tako se je začela moja filmska karijera.«

Stara zvijača moderne pusto ovke

Človek bi mislil, da je v modernem času težko prevariti poslovni svet s kako staro zvijačo, toda dogodki dokazujejo baš nasprotno. Nedavno se je tudi v Filadelfiji pripetil dogodek, ki to potrjuje. V odlično prodajalno zlatnine in draguljev je vstopila elegantno oblečena dama in si dala predložiti nekaj bisernih ogrlic. Dolgo je izbirala in se končno odločila za neko pravo japonsko ogrlico v vrednosti 1600 dolarjev, kar je celo za ameriške razmere precej. Dama je vzela iz svoje torbice dva tisočdolarska bankovca, da s temi plača ogrlico. Blagajničarka pa je sumila, da sta bankovca ponarejena, ker se je zadnji čas pojavilo mnogo takih, in ni hotela sprejeti denarja, dekler ga ne preišče. Dama, ogorčena radi takega nezaupanja, je z ostrimi besedami obsejala tako postopanje. Niti šefovo opravičevanje ni moglo potolažiti razsrejene dame. Izjavila je, da sploh ne bo nič kupila, pač pa bo vsem znancem povedala, kako postopajo tu s tuji. Ko se je sluga vrnil iz banke s potrdilom, da sta bankovca pristna, jih je vzela nazaj in odšla proti vratom. Šef se je še nadalje opravičeval in končno znižal ceno ogrlice na 1500 dolarjev. To je doseglo svoj cilj, dama se je vrnila in si dala zaviti ogrlico. Nato je izvlekla bankovca, ki ju je že spravila, plačala in dobila še 500 dolarjev nazaj. Odšla je iz prodajalne, stopila v avto in se odpeljala. Pozneje pa so ona dva bankovca spoznali za ponarejena. Razume se, da je dama drugič plačala s ponarejenima bankovcema. Za damo ni nobene sledi.

Maršal Čangkajšek, predsednik kitajskega zakonodajnega sveta in vrhovni poveljnik vseh kitajskih bojnih sil

Byrd se vrača domov

Byrd, ki se je s svojega drugega leta na južni tečaj vrnil na svoje izhodišče, javlja potom radija, da ne namerava za sedaj več poleteti na južni tečaj. Svoj program je rešil popolnoma zadovoljivo in je s pomočjo fotografskega aparata raziskal dozdej še neznane kraje. Razen tega javljajo poročila o gosti megli in strašnih viharjih, ki so značilni za polarno poletje in ki bi onemogočili vsak polet. Pri morebitnem prisilnem spuščanju bi mu bil onemogočen povratek do izhodišča. Razen tega morajo tudi ladje takoj odpluti, da ne zamrznejo v svojem zalivu.

Smešnice

Okrajno glavarstvo je naročilo županom, naj sporoče, koliko bikov je v vsaki občini. Neki župan je odgovoril tako-le: »Slavnemu okrajnemu glavarstvu se na tamuradni poziv uljudno naznanja, da so v naši občini sledeči biki: Janez Brglez, Alojzij Vodopivec, Anton Mesojedec in Jakob Kocipec.«

Sodnik: »Torej obtoženec vas je nagovarjal, da bi izpovedali v njegov prilog. Hotel vas je podkupiti. S čim pa vam je hotel zamašiti usta?«

Priča: »S klaftro drv, gospod sodnik.«

Učiteljica: »Kako imenujemo prvi sklon?«
Učenka: »Umivalnik.«

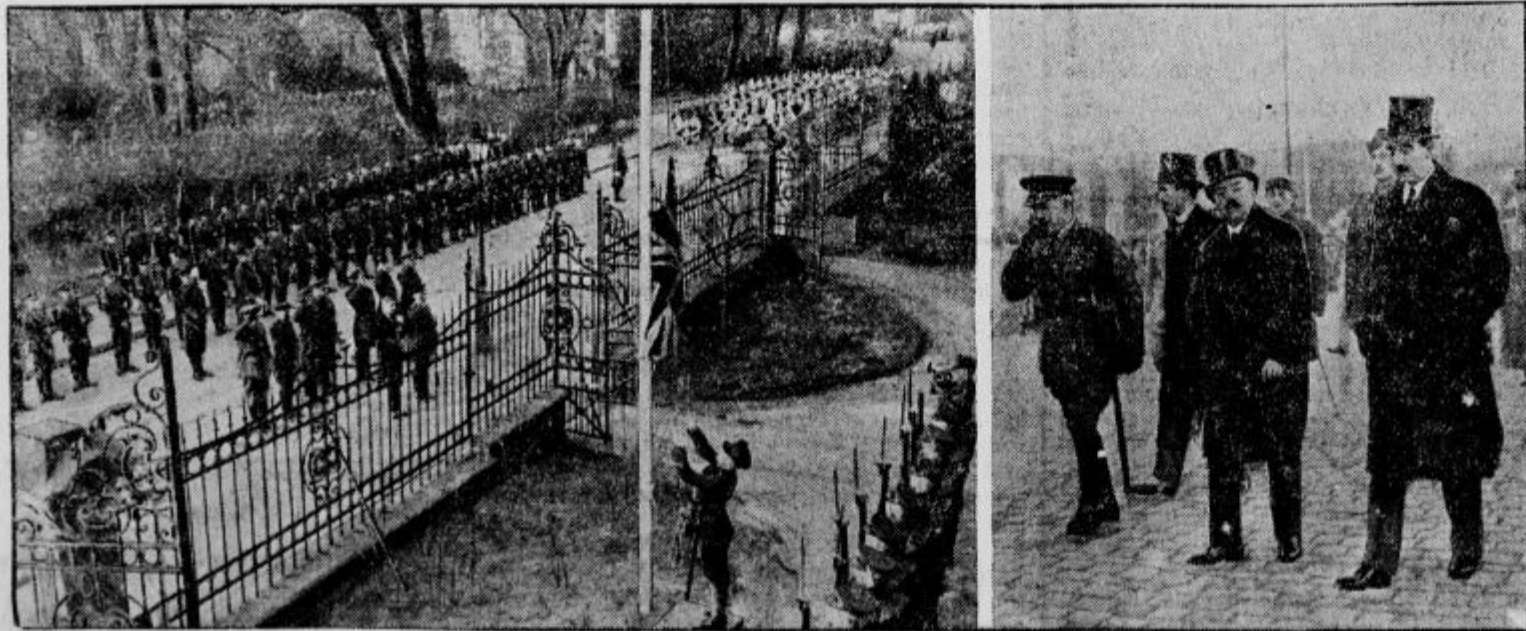

Bernard Shaw in voziček z jabolki. Zadnja drama slavnega angleškega pesnika Shawa ima naslov »Voziček z jabolki«. Naša slika nam kaže, kako je pesnik, ki je vedno nagnjen k humorju, slikovito predstavil naslov svoje drame

noga, imamo danes že tvornice, ki črpajo gonilno moč iz strmega padca kanadskih rek. Za raziskovanje in s tem zvezano eksploatacijo Kanade so izdali angleški in ameriški kapitalisti ogromne vsote. Zato pridejo takoj za raziskovalci inženjerji in strokovnjaki, ki začno meriti in kmalu zraste v novem kraju ogromna tovarna, do katere že vodi železniška proga. Vse se razvija s pravcato ameriško brzino. Najvažnejšo službo igrajo tu piloti. Danes ni v celi Kanadi kraja, ki bi ne bil dosegljiv z najbližjega letališča. Za pot, za katero se je včasih rabilo po več mesecev, se rabi danes en sam dan. Danes se ogromni predeli zemlje fotografirajo kar iz letala. Kraji, ki se včasih niso mogli izmeriti v več letih, so danes točno izmerjeni na zemljevidu in vse to je zasluga letala.

Na letališču Sault Ste. Marie v državi Ontario je šest letal, ki so na razpolago raznim ekspedicijam. To je čisto novo sredstvo, ki daje raziskovalcem novega poguma za njihovo naporno in nevarno delo. Sploh je v provinciji Ontario letalska služba dobro urejena. Vodi jo kapetan Roy Maxwell, ki razpolaga z dvajset letali, ki vrše promet na zemljišču 30 000 kvadr. kilometrov. Vrednost teh letal se ne da oceniti. Tako so n. pr. piloti kapetana Maxwella lansko leto odkrili nič manj kot 526 gozdnih požarov.

Ti »zračni redarji« (The police of the Sky), kakor jih imenujejo, so se tudi sicer dobro obnesli. Kakšno je njihovo delo, nam priča sledeči dogodek: Preteklega poletja je deželna policija v Sioux Lookont (provincija Ontario) dobila obvestilo, da je bil v kraju Fort Hope, ki je 300 milj oddaljen, umorjen neki trgovec s krznom. Ontarijsko zrakoplovno poveljstvo je dobilo ukaz, naj preišče umor. Dva uradnika sta odletela z letalom v

Angleži so izpraznili tudi Wiesbaden. Na levi vidimo, kako v slovesni paradi snemajo angleško zastavo, na desni pa spremljata Tirard (v sredi). Šef medzavezniške poreske komisije, in vladni predsednik Ehlers (desno) angleškega vrhovnega poveljnika Williama Thwaitesa

„Balkano-tonija“

Medimurec Josip Stolcer-Slavenski je eden bolj znanih naših skladateljev in še sorazmerno zelo mlad (rodil se je v l. 1896). Glasbo je študiral v Pragi. Pozneje je potoval in se dalj časa nudi v Parizu, ki je po svojih najvišjih glasbenikih zelo vplival nanj. Na evropski glasbeni podoben je Stolcer-Slavenski z vseh strani stopil na festivalu v Donaueschingenu, kjer je dobil nagrado. S tem mu je bila široko odprta pot v svet. Za svojo kompozicije je našel znanega in vplivnega založnika Schotsa v Mainz, ki je mnogo pripomogel razprostitvenju njegovih del po Nemčiji in drugod. Najznamenitejša dela Stolcerja-Slavenskega je gotovo „Balkano-tonija“, ki je tako izrazito naša, jugoslovanska. S posrečeno dinamično in karakterističnimi raznimi motivi jo je oblikoval, tako da ljudem, ki nas in naše narodne duše ne poznajo, zveni tuje in nenavadno.

Zamova „Balkano-tonija“ je stolcer po vsej verjetnosti prinesel iz Pariza. Prvič se je izvajala pod taktirko slovečega Kleiberja v berlinski Državni operi. Potem je obšla vse kulturne evropske države in deloma Ameriko. Povsod je bila z navdušenjem sprejeta (Varšava, London, Nürnberg, Hamburg, Praga, Buenos Aires in dr.) Doma v Jugoslaviji pa smo jo prvič poslušali v nedeljo 15. decembra, ko jo je angažirala belgijska radio-postaja in se je izvajala v Narodnem pozorišču. Dirigiral je avtor sam.

Josip Stolcer-Slavenski že ustvarja in nam bo gotovo dal še nekaj tako učinkovitih in ljubko naših del kot je „Balkano-tonija“, po kateri je morda najbolj znan v tujem svetu med vsemi jugoslovinskimi skladatelji.

Tone P.

Nove knjige

Podoba političnega človeka, kakor je označil Stefan Zweig svojo novo knjigo Joseph Fouché, ki prikazuje življenje znanega Napoleónovega izdajalca, o katerem pravi prislovica, da mu ni manjkalo nič, kar tiče spretnosti, malo, kar tiče sposobnosti, vse kar tiče čednosti — je moistrosko zadel in izvršil izvrstno delo zgodovinskega življenjskega (Insel-Verlag) — Rudolf G. Binding, čigar novele „Der Opfergang“ in „Die Legende der Keuschheit“ so vro čenice, iz pravkar izdal v založbi Rütten et Loening svoje „Ausgewählte und neue Gedichte“. Poleg skrbnega izbora starejših pesmi, spoznamo iz te knjige poslednje pesmi mojstra, ki ima mnogo podobnosti z rajnim Hofmannsthalom in Rilkejem. — Roman iz sodobne Kemalove Turčije je napisal Carl Haensel: „Die letzten Hunde Dschingis' Chans.“ Pisatelj, ki je znan po romanu „Der Kampf ums Matterhorn“, nam podaja ob strani osebne zgodbe živalskega inženirja zgodovinski preobrat Abdul Hamidove države. (Engelhorn's Nachf., Stuttgart). — Veliko zgodbo iz ruskega ujetništva je napisal znameniti nemški umetnostni kritik in pisatelj Julius Meier — Grafer: „Die weisse Stras-“

se“ (Klinkhardt et Biermann, Leipzig). „V Sibiriji boste iskali Boga“ — reče nemškemu vojnemu ujetniku žena taboriščnega poveljnika... in Meier-Grafer nam v globoki, prepleti svoji knjigi pripoveduje, kako je izpolnil ta ukaz. — Roman Rolland, čigar veliki trud je od nekaj bil, da bi prodrl v življenje največjega glasbenika vseh časov, je dovršil delo o Beethovenovem nostrski dobi, katerega nemški prevod je izšel v Insel-Verlagu v Leipzig. — Andre Maurois, ki je eden najodličnejših predstavnikov življenjskega romana — poznan po „Disraeliju“, „Shelleyu“ in po baš v tedniku „Candide“ izhajajočem življenjske pisu Byrona — je našel nov vir, iz katerega bo črpal tvarino za svoje spise. Mesto preteklosti, je pač možno slovestno obdelovati bodočnost in le čudno je, da se te Jules Vernove uspešne poti le malo pisateljev z uspehom poslužuje. Maurois naznanja, da izda v kratkem knjigo z naslovom „1992“, kateri bodo sledile še druge podobne. Tudi drugi pisatelji naznanjajo, kakor poroča „Die literarische Welt“, slična dela, katerih snov bo človeška bodočnost.

slikami. Obnovite naročnino na „Zborce“ takoj! List gotovo zasluži pozornost in podporo naše glasbene javnosti.

Film „Seneritas“ v Ljubljanskem dvorcu je ameriške produkcije in slika boj med pastirji dveh farmarjev, Sfernandeza in Olivera. Vodja Sfernandezov je lepa Francijka, bojevit senerita, katera vodi svoje pastirje, ki menijo, da jim načeljuje jmaški mladenič od zmage do zmage. Vodja Oliverov je slednjič v dvoboju spravi na kolena, ne vedo, da se bje s svojo ljubbenko. Ideja je sicer šibka, kot pri ameriških filmih sploh, pre pa je občudovati divno akrobatsko igranje, zlasti senerite, tako da je film prav zabaven.

Preje teče, kot predigra, ameriško burleska „Zamenjene dolžnosti“, ki je polna humorja sicer uivnega, pa vendar spravi človeka v pravo razpoloženje in dobro voljo.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20.

Cetrtek, 19. decembra: DON CARLOS. Gostuje gđ. Mileva Milčič-Bolter. Red A.

Petek, 20. decembra: Zaprt.

Sobota, 21. decembra: UTOPLJENCA. Ljud. predstava pri zaljubljenih cenah. Izven.

Opera:

Začetek ob 20.

Cetrtek, 19. decembra: MIGNON. Gostuje ga. Aniča Mitrovič Red D.

Petek, 20. decembra: Zaprt.

Sobota, 21. decembra: ŠVANDA DUDAK. Red C.

Mariborsko gledališče

Cetrtek, 19. decembra ob 20: KROG S KREDO. Ab. C. Kuponi.

Petek, 20. decembra: Zaprt.

Sobota, 21. decembra ob 20: RADIKALNA KURA. Premijera.

Oblastveno koncesionarna šoferska šola I. Gaberščik

bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova cesta 52. Praktični in teoretični pouk na podlagi najmodernejših pripomočkov in praktične vožnje z zaprtim in odprtim avtomobilom. Poučujemo tudi privatno. Prihodnji redni tečaj prične 2. januarja 1930.

Uspeh pomade „MICHEL“ za lase. Prišli na, 13. IX. 1929. Pomadi „MICHEL“, Vasina 8., Beograd.

Če dolgočasiš ali uporabiš pomado za lase, ki jo je uporabil naša žena, moraš priznati, da se ti ustavi viden. Ker pa sem tudi sam na to prišel, sem se prepričal, da to pomado koristno. Vas prosim, pošljite mi vzorček za 20 — Din. Pričakujem, da vas skoraj na to pošljete. S spoštovanjem, M. A. Gavrilović, Beograd, dav. uprava, Pr. št. 10. Pošljite po vzorček „Michel“ Vasina 8., Beograd, prodaja I. Karan. D. Karan, Mihaljeva 1 in drogerija L. Karan. Kolara 4.

Ali Vam je znano

da že skozi 20 let prodaja

tvrdka I. N. Šoštarč v Mariboru, Aleksandrova c. 15

načelnice ANGLEŠKO in RUSKO SUKNO za plašče in obleke, volneno blago, batist, šifon, flanel, izgotovljene obleke in perilo, posteljne odeje, perje in puh. zastore, preproge i. t. d. Cene nizke, postrežba strogo solidna — En potek zastavite, in postanete naš stalen odnemalec.

Pridobivajte novih naročnikov!

Radio omogočen vsakomur

V propagandne svrhe odda Radijska oddajna postaja v Ljubljani za čas od

15. decembra 1929 do 15. januarja 1930

po izrednih cenah in izrednih plačilnih pogojih sledeče aparate:

150

finih detektorskih aparatov s kristalom, 1 slušalko »Kapsch«, 50 m antenske žice, ter vsem ostalim materijalom, za

65 Din ter štirikratno mesečno plačilo po 75 Din.

50

dvoelektronskih aparatov »Kapsch« s Philipsovimi elektronkami, 3 žarilnimi elementi, 60 V anodno baterijo, 1 zvočnikom »Kapsch«, 50 m antenske žice, ter vsem ostalim materijalom za

98 Din ter desetkratno mesečno plačilo po 90 Din.

35

troelektronskih aparatov z avdijonom in dvema nizkima frekvencama, aparat za sprejem inozemstva, z elektronkami, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 60 V, finim zvočnikom ter antenskim materijalom, za

188 Din ter desetkratno mesečno plačilo po 145 Din.

25

troelektronskih aparatov »Ingelen« za kratke, normalne in dolge valove, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 120 V, finim zvočnikom ter antenskim materijalom, za

215 Din ter desetkratno mesečno plačilo po 200 Din.

10

sedemelektronskih aparatov »Ingelen« U 7 z okvirno anteno, akumulatorjem 36 ah, anodno baterijo 120 V, dvojne kapacitete, mrežno baterijo ter zvočnikom Bled, za

1054 Din ter desetkratno mesečno plačilo po 400 Din.

Oglejte si te aparate v naši božični razstavi v Akademskem domu na Miklošičevi cesti. Razstava je odprta od 15. do 22. decembra.

Radio Ljubljana

Ljubljana, Miklošičeva 5 * Maribor, Gosposka 37

Radio

Radio - najlepše božično darilo

Hočeš dati svojem prijatelju kaj lepega za božič in premisljuješ, kaj bi bilo prijetno, zabavno in vredno obnem, kaj bi obdarovalec res razveselilo? V zadregi si in ne veš — kaj viditi, radio je taka stvar, ki razveseli vse pogoje lepega darila, posebno pa božičnega darila.

Ne veš, kje bi si mogel izbrati primeren aparat in ugibješ, če ti bo treba seči globoko v kaso. Svetujemo ti: stopi z menoj tja na Miklošičevo cesto. V prijetni dvorani Akademkega doma, popolnoma ločeno od radio prodajalne, se ti oko lahko napane na aparatih, kakršnih si jih le požeš, na akumulatorjih, baterijah, zvočnikih, pripravih za polno priključitev na tok, vse to si lahko pobliže ogledaš, ne da bi te kdo silil: Kupite kaj! Seveda, če se odločiš poleg mnogih drugih, tudi ti za nakup aparata, potem je takoj uslužen gospod zraven, ki ti pojasni vse, kar je potrebno in te še celo uvede, če je potreba, v skrivnost radio sprejemov.

Sicer tej razstavi ni treba delati posebne reklame. Ves dan je polna obiskovalcev in kupčija gre menda prav dobro. Šaj na razstavi sami priznajo: Sedaj je radio-sezona na višku!

Ustrašiš se morda, da ne boš zmogel toliko, kot je potrebno za tak aparat. Prvič ni toliko, kakor misliš, drugič pa ti gre prodajalna radio postaje zelo na roko. Uvedla je reklamno prodajo aparatov — seveda je njihovo število omejeno, zato se podvizaj, da kupiš hitro. Tako ugodno priliko ne bo zlepa. Od detektorjev do sedemelektronskih aparatov kupiš lahko vse proti malemu predplačilu in na nizke obroke, plačljive v desetih mesecih. Samo dvoelektronskih Kapschevih aparatov ne moreš več kupiti v reklamni prodaji. 50 jih je bilo v reklamni prodaji, pa so amaterji to priliko izvihali in planili tako hitro nanje, da so jih v nekaj dneh že vse pokupili.

Ali naj ti ne bo žal, če dosti drugih je v zalogi, zato: podvizaj se, da se ti ne pripeti kaj takega, kakor s Kapschevimi dvoelektronskimi aparati. Do 15. januarja imaš čas za reklamni nakup — ali čimprej kupiš, tem bolj opraviš!

Krasen Božič

pri radiju s Tungstom-Barium cevmi

Programi Radio-Ljubljana:

Četrtek, 20. decembra: 12.30 Reproducirana glasba. 13.30 Glasovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.30 Koncert radio-orkestra. 18.30 Portreti iz svetovne literature, predava p. dr. Tominec: Miguel Cervantes. 19.30 Srobohrvaščina, poučuje dr. Rupelj. 19.30 Tedenski pregled. 20.30 Koncert godbe Dravske divizije. 22.30 Glasovna napoved in poročila, radio-orkester.

Petek, 20. decembra: 12.30 Reproducirana glasba. 13.30 Glasovna napoved, borza, repr. glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.30 Koncert radio-orkestra. 18.30 Znanja trgovina, dr. Valenčič. 19.30 Gospodinjska ura. 19.30 Italijanshina, dr. Leben. 20.00 Chopinov večer: Uvodno besedo govori dr. A. Dolinar. Samospeva poje ga. Škerlj-Medvedova. Klavirsko točko izvaja ga. Osterc-Valjakova. 22.00 Glasovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Belgrad: 18.00 Zabavna glasba. 19.50 Uvod k prenosi. 20.00 Prenos opere iz narodnega gledališča. — Varšava: 16.15 Reproducirana glasba. 17.45 Koncert na mandoline. 19.25 Reproducirana glasba. 20.15 Simfonični koncert varšavske filharmonije. — Budapešt: 9.15 Koncert ruskih balalajk. 12.05 Koncert vojaške godbe. 16.15 Mladinska ura. 17.10 Koncert eiganskega orkestra. 19.35 Pevski koncert. 20.15 Odlomki iz operet, nato zabavna glasba. — Dunaj: 11.00 Reproducirana glasba. 15.30 Popoldanski koncert. 16.25 Akademija. 17.30 Beethovenov prvi operni poskus. 20.05 Božične pesmi. 21.10 Milčekove melodije. — Milan: 11.25 Reproducirana glasba. 12.30 Opoldanski koncert. 13.30 Koncert radio orkestra. 16.30 Mladinska ura.

Božična razstava radijskih aparatov pod geslom

Radio omogočen vsakomur

v dvorani Akademkega doma na Miklošičevi 5 od 15. — 22. decembra.

17.00 Koncert kvinteta. 20.30 Simfonični koncert, nato zabavna glasba. — Praga: 20.00 Zabavna glasba. 21.00 Koncert solistov. 21.40 Violinski koncert s klavirjem. — Langenberg: 19.15 Reproducirana glasba. 12.10 Reproducirana glasba. 13.05 Opoldanski koncert. 15.00 Mladinska ura. 20.00 Božični oratorij za soli, zbor in orkester, nato plesna glasba. — Rim: 18.15 Koncert radio kvinteta. 17.30 Popoldanski koncert. 21.02 Prenos opere „Donna Juanita“. — Berlin: 20.30 Glasovni kvartet. 21.30 Večerna glasba. — Kalovice: 16.30 Reproducirana glasba. 18.15 Koncert na mandoline. 20.15 Veliki koncert filharmonije iz Varšave. 23.00 Literarna ura v francosščini. — Toulouse: 19.00 Ruske pesmi. 19.30 Plesna glasba. 20.15 Orkestralni koncert. 21.00 Večerni koncert. — Stuttgart: 16.00 Popoldanski koncert. 19.30 Arje in pesmi. 20.15 Komorna glasba. 21.35 Večerni koncert. 23.00 Plesna glasba. — M. Ostrava: 11.30 Reproducirana glasba. 12.30 Opoldanski koncert. 16.30 Popoldanski koncert. 17.30 Klavirski koncert. 19.05 Ljudska glasba. 19.35 Zabavna glasba, nato violinski koncert. 22.20 Koncert moderne glasbe.

Iz društvenega življenja

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani vabi na redni občni zbor, ki se vrši dne 28. dec. 1929 ob pol 8 zvečer v restavraciji »Zvezda« s sledečimi dnevnimi redom: 1. Čitanje zapisnika; 2. letno poročilo odbora in revizorjev; 3. volitev predsednika, odbora, revizorjev in razsodišča; 4. določitev časopisov in knjig; 5. določitev članarine; 6. slučajnosti. Za slučaj nesklepnosti velja določitev poslovnika.

Pevski zbor Glasbene Matice ima svoj prvi sestanek in skušnjo po turneji danes v četrtek 19. t. m. ob četrni na sedmi v pevski dvorani. Odbor vabi vse žlane, da se polnoštevilno odzovejo temu vabilu.

Predavanje v društvu »Soča« v Ljubljani. V soboto 21. dec. bo imela v salonu pri Levu ga. Jerica Zemljanova, voditeljica gospodinjske šole na Mladiki v Ljubljani, za vse družine zelo poučno predavanje in sicer: O pravilni prehrani človeka. Začetek ob pol 21. Vstop prost.

Oglejte si

Božično izložbo

v slaščičarni

I. Pelikan, Maribor

Gospodska ulica 25

Najboljše pecivo za okras božičnih dravov, na finejši kruhi s sadjem in vsakovrstnih čokoladnih izdelkov — Oglejte brez dolžnosti katerega nakupa.

Pozor!

Zahtevajte povsod pri Vaših cenj. trgovcih le Kernove biskvite, deserte in napoli tanke, ker so najboljše. Izdeluje jih edino le

A. Kern, Kranj

Tovarna keksov

Prehlad, kašelj, bronhitis, pljučni katar, davico in vsa pljučna bolezen

zdravi v raznih bolnicah preizkušeni in priporočeni, odlikovani in patentirani

HUDOVSCIN brezpečno dobi e ne zahteva

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Kjer ni v prodaji se obrabi na proizvajalca IV. HUDOVSKI, lekarna, NIS, Vardarska 3. t. št. 32 Din s poštino vred tri skatice 75 dinarjev skupno s poštino.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 150 Din ali vsaka beseda 50 par Najmanjši oglas 5 l in. Oglas nad deset vrstic se računa po višini. Za odgovor zramo. Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Službo organista
obč. tajnika in kapelnika za vse vrste godbe bi takoj nastopil. Neženjen, 13 let. - Ponudbe upravi Slovenca pod št. 14.291.

Službo išče
20 letni fant kot pomočnik pri kakšni gostilni ali kaj sličnega. - Naslov v upravi »Slov.« št. 14.322.

Službodobe

Mesarsk. pomočnika
za izdelavo raznih mesnih izdelkov - sprejem. Samo dobra moč. Nastop takoj. - Ponudbe pod »Samostojen« na upravo.

Boljšo službo
za samostojno gospodinjko kuharico, z dobrimi priporočili, in več služb za služkinje ima na razpolago posredovalnica Poselske zveze, Delavska zbornica, Miklošičeva c.

Stanovanja

Meblovana soba
se odda. - Naslov pove uprava »Slov.« št. 14.300.

Stanovanje
dve prazni sobi - v eni študilnik - se takoj odda. - Levčeva ulica 11/1.

Vnajem

Trg. lokal, stanovanje
v lepem industrijskem mestu oddam za eno leto zastojni tistemu, ki prevzame za ca. 70.000 Din kurantnega blaga. - Naslov v upravi Slovenca pod št. 14.259.

Denar

Katera oseba
bi bila tako dobrega srca, da bi posodila 5000 Din proti mesečnemu odplačilu po 500 Din in primernim obrestim poštenemu obrtniku? - Ponudbe pod »Pomoč otrokom« na upravo »Slovenca«.

Objave

Preklic.
Podpisani preklicujem vse žalitve in izgovorjene besede o gospodini Eli Gregoričevi v Škofiji Lj. Franci Škerlj.

Glasba

Klavirji!
Preden kupite klavir, si oglejte moio bogato zalogo prvovrstnih klavirjev Prodaiam najceneje, na najmanjši obroke, brez vsakega pribitka ali vračunavanja kakršnihkoli obresti izposojevalnic! Warbinek, Ljubljana, Gregoričeva 5 (v bližini Glasb. maticel).

Kupimo

Bukova drva
kupi družba »Kurivo« Ljubljana Dunajska c 33

20 % kronske bone
kupi Pučka štedionia i založni zavod d. d. Osijek. Desatična ul 27

Mahovino
hrasta in sliv ter bučne peške. kupujemo. - Ponudbe z vzorci na G. Hoffmann in Co. - Zagreb, Berislavičeva 3.

Večji strešni stol
tudi rabljen, kupim. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Strešni stole«.

Posvetva

Visokopritlično hišo
novozidano, prodam v lepem premet. trgu Domžale. Hiša ima dvoje stanovanj po 3 sobe s kuhinjo, električno razsvetljavo, klet in dvorano. Poleg novozidane stavbe, pripravna za vsako obrt, zelo primerno za kakega zobozdravnika, ker v kraju samem in v okolici ni nobene. Okoli hiše je 1000 m² sadnega vrta. - Pojasnila daje Franc Prislan - Kolodvorska restavracija, Domžale.

Prodamo

Okrog 200 klišejev
za razposiljalnico čevljev, galanterije itd. - poceni prodaja Jančigaj, Tavčarjeva ulica 1.

Budilke
3letno jamstvo, 60 Din, dobite samo pri trdkri Ivan Pakiž, Ljubljana, Pred škofijo 15.

Pisalni stroj »Berni«
nov, 1500 Din, pletilni stroj »Ideal« z mizico in malo rabljen, 2500 Din - prodaja Jančigaj, Tavčarjeva ulica 1.

Pisarniško opravilo
dobro ohranjeno, prodaja Jančigaj, Tavčarjeva 1.

Puhasto perje
kilogram po 38 Din raz pošiljam po povzetju dajmanj 5 kg. - Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din. - L. Brzović Zagreb Ilica 82.

Vino Opolo

zaiamčeno pristno, do konca decembra čez ulico po 10 Din v hotelu »Bellevue« Ne zamudite ugodnosti!

Več gramofonov

prvovrstnih, prodam po iako nizki ceni. Naslov v upravi »Slov.« št. 14.248.

»Schaffhausen«
precizne žepne ure najmoderneje oblike - nudi v veliki izbiri najceneje Ivan Pakiž Ljubljana, Pred škofijo 15.

Šivalni stroj
zaprt, popolnoma nov, se prodaja. - Ponudbe upravi »Slov.« pod »Šivilja«.

Elektromotor

30 KS, najnovejšega tipa, nemški izdelek, skoraj nov, 220/380 voltov, 66/38 amper, 1450 obratov - prodam za 15.000 Din.

Kupim valjec
gladek, dupli, 300 x 600, v absolut. dobrem stanju.

Motorni mlin,
Novi Karlovci - Srem.

ZLATA JAMA
JE STALNA
REKIJAMA
V
SLOVENCU

Pouk

Solerska šola
L. obli. konec Camernik, Ljubljana Dunajska c 36 (Jugovosto) - Tel 2236 Pouk in praktične vožnje

Obrt

Naznanja se
da so prispela nova dalmatinska vina ki se točijo v gostilni pri »Tratiniku« Sv Petra c 25 in Kette-Murnova cesta 26 Istotam domača in dalmatinska kuhinja in vsak dan sveže morske ribe

Denar in čas
si prihraniš s slamoreznic, ki jo kupiš v največji zalogi poljedelskih strojev: Franc Stupica v Ljubljani, Gosposvetska 1.

Špeceristi

bukovo oglje
prima, v originalnih zavitkih, Vam takoj dobavi vsako množino

DRUŽBA »ILIRIJA«
Ljubljana, Dunajska c. 46. Telefon 28-20.

Zimske suknje

in druga oblačila za gospode in otroke nudi po znatno nižani cenah
Maček Ljubljana Aleksandrova 12

F. Cuden

Ljubljana
Prešernova ulica 115
Poročni orstani

Pristna žganja

Rum
Kognac
L kerji
Esence za likerije
Delikatesa

Vitek
Ljubljana
Sv Petra cesta 13

»ASO«
vedno »vse« oddaja na dobri veletrgovina
A. VOJK LUBLJANA
Resljeva cesta 24

Luksuzno PECIVO

specielno za praznike - peče parna pekarna tudi po naročilu.

Schmid
Maribor, Jurčičeva 6
Razprodajalec dobre ponust Razposiljam povsod

KOVČEGASTI
GRAMOFON
VELIKOSTI 30 x 27 1/2 x 13 1/2 cm
POLEG TEGA ŠE
10 NAJNOVEJŠIH ŠLAGERJEV in 2 LEPI BOŽIČNI PESMI
AUGEL IN ŠČETKA ZA PLOŠČE VSE SKU 'AJ
Samo Din 564.-
Franko v vse kroje Jugoslavije. Na a ite takoj goraj znesek, naka! Vem a aral ta o! osle-mo - Razposiljanje traja samo do preklica.
CENTRALA ZA SPLOŠNO GRAMOFONIJO
'GRAMOFON' - A. RASBERGER
Ljubljana - Miklošičeva c. 34
(Palača Poveljuskega zavoda)

VORNICA
STAMPILJE
I. SONLIK
VARTBOE
Aleksandrova cesta
Priporoča se
delikatesna
trgovina
in zajutrkovalnica
J. BUZZOLINI
Ljubljana Lingarjeva ul
(za škofijo)

Božični okraski
primerna darila - največji izbori - pri trdkri
F. M. SCHMITT
Pred škofijo LUBLJANA Lingarjeva 4

Med cvetlicami
skrta mal steklenica parfuma vselej užje.
D. Gregorja Gregorič Ljubljana, Prešernova ulica 5
Bányai preproge
Garantir. trajne barve, čista volna, najcenejše vozlane preproge domač izdelek
se dobiva v vseh boljših trgovinah s preprogami.

NAZNANILO OTVORITVE!

Čast nam je naznaniti našim poslovnim prijateljem in znancem ter vsemu občinstvu, da smo na občo željo otvorili

Drogerijo »Sanitas«, družba z o. z. v Ljubljani,
Dunajska cesta 5 (bivša Frelihova hiša),

ki jo bomo vodili v tesni interesni skupnosti s staro znano drogerijo »Sanitas« v Celju. Opiraje na preizkušena in splošno odobravna načela imenovanega podjetja, bomo tudi v ljubljanski drogeriji stremeli za tem, da z nakupovanjem velikih množin dosežemo nizke prodajne cene.

Na zalogi imamo vse parfumerijske in kozmetične izdelke najuglednejših svetovnih trdkri (Coty, Houbigant, Forvil, Dr. Pierre, Atkinson, Roger & Gallet ter veliko drugih. Naš fotomanufakturni oddelek je založen z aparati prvih tovarn (Voigtländer, Zeiss-Ikon, Agfa, Rodenstock itd., ploščami in papirji prvih evropskih znamk (Agfa, Fotogen, Herzog, Ilford, Mimosa, Satrap itd.) ter vsemi ostalimi fotografskimi potrebščinami.

V svojem kirurški sanitarnem oddelku lahko postrežemo p. n. odjemalce z vsemi v to stroko spadajočimi predmeti; zlasti poudarjamo svojo bogato zalogo kirurških bandaž in obvez ter gumijastih izdelkov za zdravstveno rabo. Samoumevno je, da smo se preskrbeli tudi z vsemi kemikalijami in surovinami za vse obrti.

Opozarjamo končno na svojo oblastveno dovoljeno zalogo strupov, kakor: cijankalija, arzenika, strupenega zelenila, vedno svežega strihnina in »Cyanik-a« v ampulah, ki je po današnjih izkušnjah najsigurnejše sredstvo za uničevanje roparic. Kar najvljudneje vabimo slavno občinstvo na ogled svoje moderno urejene trgovine in zagotavljamo vsakogar že naprej, da bo šel od nas

zadovoljen z blagom in ceno.

DROGERIJA »SANITAS«, DRUŽBA Z O. Z.,
LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 5.

Pierre L'Ermitte:

Žena z odprtimi očmi

»Resnično, zdi se mi, da me čaka presenečenje.«
»Veliko... veliko presenečenje!«
»Kakšno? Ne mučite me vendar.«
»Ali še nisi uganila?«
»Ne morem uganiti!«
»Ti mala lažnjivka!«
»Teta, zagotavljam vas...«
»Oh nikar mi ne zagotavljaš... S teboj človek nikoli ne ve pri čem je. Tudi onega dne pri večerji... Ampak pustimo to! Poglej: ti si izobražena deklica, toda nikar si ne domišljaj preveč... izobražena za Noirmoutier. Saj veš... v kraljestvu slepcev so eno-oki kralji.«
»Hvala lepa!«
»To je živa resnica... prava resnica.«
»Kam pa merite tetka?«
»Takole ti bom povedala: kar sem mogla, sem žrtvovala za tvojo izobrazbo. Učila si se vsega, kar ti je bilo na tem otoku mogoče. Zdaj sem se odločila, da te popeljem v Pariz, kjer boš marsikaj videla, marsičesa se naučila, kar ti bo služilo, da boš mogla primerjati in soditi o vsem ostalem...«
»...!«
»Ti molčiš?«
V resnici Rolanda ni odgovorila.
Obstala je; roke so ji obležale na mizi, pogled pa je bil izgubljen na nebu, ki se je kazalo v okviru velikega okna.
»Koga ne bi moj predlog navdušil? Zdi se mi, da tebi, kakor vse, kar ti predlagam, tudi to ni posebno všeč.«

40

»Tako nepričakovano!«
»Nepričakovane stvari so ponavadi najlepše...«
»Tukaj živimo tako mirno in srečno. Čemu bi se podajali v neznano? Čemu bi se trudili na pot v Pariz?«
»Zaradi spremembe! Da vidimo naposled kaj novega! Ali tebi nikdar ni prišlo na um... ali si nisi nikoli pozelela videti Pariza, tega čudovitega mesta, edinega svoje vrste na svetu. mesta, o katerem govorijo vsi ljudje; kjer se ustvarja eleganca, kjer je nešteto znamenitih spomenikov: Notre-Dame... Sacre-Coeur, Eiffelov stolp, Boulogneski gozdič...«
»Ki pa gotovo ne prenese primere z gozdičem La Chaise! Ponavljam vam, teta: tako nam je dobro tu, med morjem in šumo, v senci našega zvonika, pod streho »Zavetja«, ob dobri Filomelini kuhinji...«
»Zmerom, zmerom eno in isto!«
»Če je pa tako lepo...«
»Dobro, pa ostani! Jaz pa pojdem; za trdno sem se odločila, in živa duša mi ne bo branila... Američani gredo čez ocean, da vidijo Pariz. Od tod je pa komaj dobro noč vožnje po železnici... Vsako obotavljanje bi bilo smešno. Naposled, saj vendar nisem osiela!«
»Kakšna primera!«
»Zanje je življenje tudi zmerom ena in ista reč... Tvoj paradiž! Jaz pa komaj čakam, da mu za nekaj dni ubežim...«
»Tetka, vi dobro veste, da vas ne pustim samo po svetu... Če pojdete vi, pojdem tudi jaz...«
»Kakor pes, ki mu pokažeš bič!«
»Ne... Kakor nečakinja, ki zelo ljubi svojo tetko, in je za nobeno ceno ne zapusti.«
»Ti zamenjuješ uloge!«

»Ali ste prepričani, teta, da jih zamenjujem?«
Nastal je molk... Nato Rolanda:
»Dovolite mi, prosim, še en sam pomislek?«
»Govori.«
»Ali ste izračunali, tetka, koliko denarja bo veljalo to potovanje v sedanjih časih, zlasti, če ostaneva tam nekaj tednov?«
»Mislim, da bova ostali vsega kakih petnajst dni... Nikar ne skrbi za denar, Rolanda. Sicer naju bivanje v Parizu brčkone ne bo veliko stalo. Pomisli, da naju je povabil pred nekaj dnevi mladi Roger Maude, ki je izredno ljubeznjiv mladenič, k sebi na hrano, če bi naju kdaj zaneslo v Pariz. Potemtakem nana ne bo treba plačati drugega kakor sobo v hotelu. In še tega ne vem, ali bo nama Roger Maude dovolil... Tega bi seveda pod nobenim pogojem ne sprejela...«
»Roger Maude vas je povabil!«
»Da... vpricho gospoda voditelja...«
»In Vi ste sprejeli?«
»Zakaj pa ne?«
»Vi pravite, zakaj pa ne!«
»Seveda! Pustimo za hip ljubeznjivost na stran in postavimo se na stališče vzajemnosti... Naposled nam Roger Maude in gospod voditelj samo vračata, kar sta prejela. Kdo pa ju je sprejel na otoku? Kdo jima je uredil in pripravil »Staro Rakovico«? Kdo je pa odklonil denar za popolno opremo loncev? Kdo ju je vabil v goste? Kdo ju je vozil na izlete?... Vse to je storila teta Cecilija... Tako se jima ponudi prilika, da vrnete dobroto za dobroto; in te prilike si želita. V vsem tem ne vidim ničesar nenavadnega, ničesar nedoslednega, nenaravnega, in ničesar nespo-odobnega; kajti naposled se bosta tudi onadva vsako leto vračala k nam.«